

УДК 65.011.3

СИСТЕМА АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Студ. О.А. Матвійчук, гр. БМР1-16

Науковий керівник проф. В.В. Бугас

Київський національний університет технологій та дизайну

Мета і завдання. Метою є розкриття особливостей та виявлення можливостей виходу із кризи підприємства за допомогою системи антикризового управління. Завданням є визначення та вивчення основних заходів для запобігання або усунення кризи на підприємстві.

Об'єкт дослідження. Об'єктом дослідження є система антикризових заходів на підприємстві.

Методи та засоби дослідження. Аналіз літературних джерел, спостереження, порівняння, абстрагування (ототожнення), дослідження мас-медіа.

Наукова новизна та практичне значення отриманих результатів. Сформовано чітку систему заходів та дій для запобігання та вирішення проблеми кризи на підприємстві.

Результати дослідження. Криза підприємства — складне явище, яке має свої ознаки та стадії, певні причини та наслідки.

Антикризове управління підприємством - це тип управління, спрямований на виявлення ознак кризових явищ та створення відповідних передумов для їх своєчасного запобігання, послаблення, подолання з метою забезпечення життєдіяльності суб'єкта підприємницької діяльності, недопущення ситуації його банкрутства

Антикризове управління — це тип управління, зорієнтований на досягнення таких цілей:

- запобігання (пом'якшення) впливу на підприємство руйнівних кризових явищ;
- створення та підтримки діяльності підприємства в режимі виживання в тих випадках, коли криза все ж таки виникла;
- стабілізації та виведення підприємства з кризи за допомогою програм фінансового оздоровлення, реструктуризації, підвищення конкурентоспроможності тощо або, коли нормалізація діяльності підприємства неможлива, — санації за рішенням суду (як визначення та збереження хоча б окремих «здорових» частин підприємства), ліквідації підприємства з найменшими втратами.

Уніфікованих методик підготовки до можливих глобальних кризових явищ, а також розвитку підприємства в цей період без істотних втрат не існує, але є досвід, придбаний у попередніх кризах.

Головне завдання управління полягає в оперативному виробленні таких рішень, які дозволили б досягти бажаного результату при мінімальних додаткових коштах і при мінімальних негативних наслідках. Це можливо на основі підготовки спеціальної системи менеджменту кризових ситуацій.

У відповідності з цим підходом менеджмент кризових ситуацій повинен включати наступні етапи:

- діагностику, яка спрямована на оцінку параметрів кризової ситуації;
- розробку концепції подолання кризи, яка націлена на опрацювання стратегічних і оперативних міроприємств;
- реалізацію цієї концепції для усунення кризи і її наслідків;
- вихід на означені цілі нормального функціонування організації.

Розглядаючи різні антикризові заходи, до яких удаються сьогодні сучасні підприємства, найпоширенішими та найактуальнішими можна назвати:

1. Скорочення витрат
2. Горизонтальна й вертикальна інтеграція
3. Аналіз можливостей передачі на аутсорсинг дорогих процесів
4. Жорсткість контролю всіх видів альтернативних витрат
5. Перегляд організаційної структури на предмет виключення зайвих рівнів управління
6. Оптимізація технологічних процесів
7. Оптимізація оподаткування
8. Жорсткість кадрової політики

Але, все ж таки, основною умовою виходу підприємства з кризи є забезпечення позитивного чистого грошового потоку.

Тож, щоб всі вище перераховані заходи менеджменту у кризових ситуаціях були впроваджені в дію і при цьому були отримані необхідні результати в стислі строки і з мінімальними ресурсами, необхідно:

1. Покращити якість інформації, адже забезпечення своєчасною, повною інформацією на всіх етапах прийняття рішень успішно сприяє подоланню кризової ситуації.

2. Підвищити здатність швидкої реакції завдяки передбаченню кризової ситуації. Раптовість кризи і негативність її наслідків вимагають від управлінців термінового аналізу інформації. Будь-які виявлення симптомів кризової ситуації повинні бути негайно розглянуті і своєчасно враховані.

3. Здійснювати стратегічне планування. В умовах динамічно змінюваного середовища воно є найважливішим чинником стійкості й розвитку підприємства. Ефективність стратегії визначається відповідними внутрішніми параметрами підприємства, його положенням на ринку й, у цілому, у зовнішньому середовищі. Виділяючи слабкі місця, слід спрямовувати всі сили на їхнє усунення.

4. Формувати бюджет компанії. Планування витрат і передавання повноважень із управління витратами менеджерам підрозділів дозволить значно знизити витрати компанії.

5. Підвищити якість групових рішень, організувати обговорення проблем з врахуванням різних точок зору, щоб знизити ймовірність диктату лідера.

6. Організувати менеджерів у групи по подоланню кризи. Робота, яка ведеться на подолання кризи, вимагає напруженої роботи великої кількості учасників найрізноманітнішого рівня і є важкою задачею для керівництва. Тому використання в кризових ситуаціях спеціальних менеджерів належить до важливих факторів успіху подолання кризи.

7. Проводити профілактику кризових ситуацій по наступних напрямках: фінансово-господарська діяльність; культура управління фірмою; інноваційна активність; моніторинг зовнішнього і внутрішнього середовища фірми і критерії прийняття рішень.

Висновки. Успішна реалізація антикризових заходів буде можливою лише за умови використання комплексного підходу до визначення кризової ситуації на підприємстві, який передбачає використання спеціальних методів і прийомів управління процесами попередження, переборювання та ліквідації кризи та дасть змогу сформувати ефективну систему антикризового управління на підприємстві, адекватну сучасним умовам господарювання.

Ключові слова. Антикризове управління, запобігання, стабілізація, оптимізація, ліквідація кризи.